

	Segelflyghandboken	Artikel	935
		Datum	180430
Miljö		Sid nr	1 av 5

Information om egenkontroll enligt miljöbalken

Detta är en kortfattad information om vilket ansvar ni har när det gäller egenkontroll av er verksamhet. En bra egenkontroll gör att ni enklare kan upptäcka fel på utrustning och felaktig hantering innan en allvarlig skada inträffar.

Med skriftliga rutiner och bra dokumentation kan ni lättare visa tillsynsmyndigheten att ni har den kunskap som behövs och följer kraven som finns om egenkontroll.

Vem omfattas av krav på egenkontroll?

Alla som bedriver en verksamhet ska enligt miljöbalken planera och kontrollera verksamheten för att motverka eller förebygga olägenheter för människors hälsa eller miljön. Man ska även skaffa sig den kunskap som behövs för att skydda omgivningen.

För tillstånds- eller anmälningspliktiga verksamheter (så kallade A-, B- eller C-verksamheter¹), gäller dessutom mer preciserade krav på egenkontrollen. Vi förklarar kraven närmare i stycket ”Särskilt viktiga punkter i egenkontrollen”.

¹ i miljöprövningsförordningen (SFS 2013:251)

Vad ingår i egenkontrollen?

Ni ska anpassa egenkontrollen till er verksamhet. En komplex verksamhet med stor risk för människors hälsa eller miljön bör ha en mer omfattande egenkontroll än en enkel verksamhet med en liten risk för miljön.

Särskilt viktiga punkter i egenkontrollen

A-, B- och C-verksamheter har specifika krav på vissa delar av egenkontrollen. Kraven finns i förordning (1998:901) om verksamhetsutövers egenkontroll och de viktigaste delarna förklarar vi nedan.

Organisatoriskt ansvar (4 § i förordning om verksamhetsutövers egenkontroll)

Ansvar ska vara *dokumenterat* och fastställt och det ska ligga på en särskild funktion eller en namngiven person på en viss befattning. Det räcker inte med att ansvaret ligger på en viss enhet eller del av verksamheten.

Ansvar ska vara fastställt av den högst ansvarige för verksamheten eller den med motsvarande ansvar. Detta innebär vd, styrelse eller platschef.

Den person som har ansvaret ska ha fått förutsättningar i form av kunskap, befogenheter och resurser.

Rutiner för kontroll (5 §)

Ni ska ha rutiner för kontroll av utrustning och rutinerna ska vara *dokumenterade*.

Krav på dokumenterade rutiner gäller för utrustning som kan få betydelse för människors hälsa eller miljön om de inte är i gott skick.

	<h1>Segelflyghandboken</h1>	Artikel	935
		Datum	180430
	<h2>Miljö</h2>	Sid nr	2 av 5

Rutiner ska finnas för:

1. Skötsel och underhåll
2. Kalibrering och avläsning av instrument
3. Att åtgärda identifierade avvikelser eller brister

Se över och uppdatera rutinerna regelbundet, minst en gång per år.

Exempel på utrustning är: processteknisk utrustning, reningsutrustning, handredskap, fordon, filter, utrustning för rengöring och utrustning för mätning, provtagning, databearbetning m.m. Även skyddsdiken, stängsel och invallningar betraktar vi som utrustning i detta fall.

Rapportera driftstörningar (6 §)

Om en driftstörning eller olycka inträffar ska ni informera oss om detta omgående. En driftstörning kan till exempel vara:

- Överskridande av gränsvärde, riktvärde eller begränsningsvärde
- Okontrollerat utsläpp till luft, mark, vatten eller till dag- eller spillvattenledning

(t.ex. reningsutrustning ur funktion, oljeutsläpp, olyckshändelse, tankhaveri)

- Brand, rökutsläpp eller för omgivningen synliga, onormala utsläpp
- Onormalt buller
- Kontrollerat, planerat överutsläpp (t.ex. utsläpp av avloppsvatten vid underhållsarbete)

Rapportera driftstörningen till oss redan vid misstanke om att störningen kan medföra en risk för hälsa eller miljö. Vänta inte för att se om störningen faktiskt orsakat en skada.

Vi vill ha informationen omgående via telefon, e-post eller fax (inom ett par timmar, ett absolut krav är att rapportering sker inom ett dygn). Krav på omgående rapportering gäller även om driftstörningen sker när vårt kontor har stängt.

Den omgående rapporteringen bör kompletteras så snart ni har tillräckligt med information. Gå då in på vår webbplats (www.miljoskaraborg.se) och rapportera driftstörningen via vår e-tjänst för driftstörningsrapport eller fyll i och skicka in vår blankett för anmälan om driftstörning.

En driftstörning som inte rapporteras kan leda till anmälan om misstanke om brott till åklagaren.

Bedöm riskerna med er verksamhet (6 §)

Minst en gång om året ska ni analysera och värdera riskerna med verksamheten för att sedan dokumentera undersökningen och resultaten.

När en driftstörning inträffat bör ni alltid se över riskbedömningen för att undersöka om något behöver förändras.

Ett annat exempel på när riskbedömningen bör uppdateras är när planförhållanden eller bebyggelsen runt omkring förändras.

Gör en förteckning över kemiska produkter (7 §)

Det ska finnas en förteckning över de kemiska produkter och biotekniska organismer som ni hanterar inom verksamheten. Alla kemiska produkter med möjlig risk ska vara med på förteckningen (inte kontorsmaterial, diskmedel i lunchrummet etc.). Även entreprenörers kemikalier ska vara med.

Kemikalieförteckningen ska vara uppdaterad under det senaste året, och innehålla namn på produkten, använda mängder och användningsområde.

Säkerhetsdatablad ska finnas för alla produkter i förteckningen. Bladen ska vara aktuella.

Dokumentera vem eller vilka som ska föra registret och vilka risker som ni har identifierat och hur de värderats i enlighet med rutiner för riskbedömning av verksamheten.

	Segelflyghandboken	Artikel	935
		Datum	180430
Miljö		Sid nr	3 av 5

CHECKLISTA

Frågorna nedan är ett stöd för att införa en heltäckande egenkontroll.

Förordning om verksamhetsutövares egenkontroll

Organisatoriskt ansvar (4§)

Är ansvaret för miljöskyddsfrågor dokumenterat? Ja Nej

Är ansvaret för miljöskyddsfrågor fastställt? Ja Nej

Vem ansvarar för uppdatering av rutiner, instruktioner och dokumentation?

Vem ansvar för miljöfrågor, kemikaliefrågor, arbetsmiljö, säkerhet och brandskydd?

Rutiner för kontroll (5 §)

Har vi skriftliga rutiner för följande:

Skötsel och underhåll av maskiner? Ja Nej

t.ex. oljeavskiljare, filter m.m.

Kalibrering eller avläsning av instrument? Ja Nej

t.ex. larm, rökgasrening m.m.

Regelbunden kontroll av utsläpp till luft, mark och vatten? Ja Nej

t.ex. provtagningar.

Ser vi över rutinerna minst en gång om året? Ja Nej

Har vi ett bra system för att uppdatera rutiner vid förändringar? Ja Nej

Finns rutiner för att kontakta myndighet Ja Nej

före förändring av verksamheten?

Krav enligt miljöprövningsförordningen

Driftstörning/olycka (6 §)

Har vi bra information om vilka som ska kontaktas vid driftstörning? Ja Nej

t.ex. Miljösamverkan östra Skaraborg, räddningstjänst, slamsugning

Har vi rutiner för vad berörda ska göra vid driftstörningar? Ja Nej

Har alla i personalen god kännedom om var rutinerna finns och vad de innebär? Ja Nej

	<h1>Segelflyghandboken</h1>	Artikel	935
		Datum	180430
<h2>Miljö</h2>		Sid nr	4 av 5

Riskbedömning (6 §)

Genomför vi regelbundna riskbedömningar för verksamheten? Ja Nej
behövs teknisk utrustning, kompetens, saknas någon rutin eller instruktion, hur stor är sannolikheten för att olika olyckor, driftstörningar ska ske?

Dokumenterar vi riskbedömningarna? Ja Nej
 Ser vi över riskerna minst en gång om året, vid förändrad

verksamhet och vid oförutsedd driftstörning? Ja Nej

En broschyr om riskbedömning, "Lilla guiden till systematiskt arbete med miljörisiker" finns att hämta på Miljösamverkans webbplats, www.miljoskaraborg.se

Förteckning över kemiska produkter (7 §)

Har vi en förteckning över hälso- eller miljöskadliga kemikalier och produkter? Ja Nej
 Har förteckningen uppgifter om:

1. produktnamn Ja Nej

2. mängder Ja Nej

3. användning Ja Nej

4. farlighet¹ Ja Nej

5. klassificering med avseende på hälso- och miljöfarlighet²? Ja Nej

Allmänt om kemikalier

Vet personalen hur kemikalier ska hanteras och förvaras? Ja Nej

Är kemikalierna tydligt märkta? Ja Nej

Förvaras kemikalierna utan risk för spill? Ja Nej

Finns aktuella säkerhetsdatablad för alla hälso- eller miljöskadliga kemikalier? Ja Nej

Har vi en rutin för utvärdering när nya kemiska produkter tas in

i verksamheten? *Jämför riskbedömning* Ja Nej

Har vi rutiner för att komma ihåg den periodiska kontrollen av cisterner? Ja Nej

Kontroll görs vanligtvis med 6 eller 12 års mellanrum beroende av cistern

Har vi rutiner för läckagekontroller på köldmedia och

för årlig rapportering av kontrollerna? Ja Nej

¹ Farlighet = riskfraser t.ex. R50 ,

² klassificering = farosymbolens benämning t.ex. T = Giftigt, Xn = Hälsoskadligt

	<h1>Segelflyghandboken</h1>	Artikel	935
		Datum	180430
	<h2>Miljö</h2>	Sid nr	5 av 5

Miljöbalken 2 kapitlet

Kunskap

Är vår sammanställning över myndighetsbeslut komplett? Ja Nej

Vet vi vilka lagar och bestämmelser som gäller för vårt företag? Ja Nej

Räcker kunskaperna inom verksamheten till för att utföra behövt miljöarbete och följa bestämmelserna? Ja Nej

Hushållning med resurser

Vet vi hur mycket energi som olika processer drar?

t.ex. uppvärmning, ventilation, belysning, maskiner Ja Nej

Finns potential för förnybara energislag och besparingar? Ja Nej

Kan miljöpåverkan från transporter till, från och inom verksamheten bli mindre? Ja Nej

Avfall

Är avfallet tydligt märkt? Ja Nej

Förvaras avfall utan risk för läckage till mark, vatten eller luft? Ja Nej

Farligt avfall

Upprättas transportdokument vid transport av farligt avfall? Ja Nej

För vi årliga anteckningar om:

Mängd av de olika slagen farligt avfall som uppkommer? Ja Nej

De anläggningar som olika slags avfall transporteras till? Ja Nej

Egen transport av farligt avfall

Är anmälan³ om egen transport gjord till länsstyrelsen? Ja Nej

För vi anteckningar om:

Varifrån avfallet kommer? Ja Nej

Mängden som transporteras årligen? Ja Nej

På vilket sätt avfallet transporteras? Ja Nej

3 Om man själv transporterar mer än 100 kg eller 100 liter farligt avfall krävs istället tillstånd från länsstyrelsen. Tillstånd krävs även om avfallet innehåller cyanid, kadmium PCB eller kvicksilver (med undantag för ljuskällor)